

Мінекономіки надало перші роз'яснення щодо здійснення оборонних закупівель

У період воєнного стану безцінні державні замовники, служби державного замовника, військові частини придбавають товари, роботи та послуги оборонного призначення згідно з вимогами особливостей здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану, що затверджені постановою КМУ [від 11.11.2022 № 1275](#) «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану» (далі — Постанова № 1275, Особливості № 1275).

Нещодавно Мінекономіки надало роз'яснення щодо цього в листах:

[від 21.06.2023 № 33-11/282](#) «Щодо особливостей здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану»;

[від 21.06.2023 № 33-11/283](#) «Щодо внесених змін до Закону України “Про оборонні закупівлі” та прийнятих нормативно-правових актів для забезпечення реалізації Закону».

Виокремимо головне з вищезазначених листів далі.

Щодо державних замовників у сфері оборони та служб державного замовника

Відповідно до частини першої статті 30 Закону про оборонні закупівлі Кабінетом Міністрів України визначаються Особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану.

На виконання вимог цього Закону Урядом прийнято Постанову № 1275, якою затверджено особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану.

Таким чином, вказаною Постановою визначено порядок та умови здійснення оборонних закупівель для державних замовників у сфері оборони служб державного замовника, а також військових частин, організацій (установ, закладів), що уповноважуються рішенням державного замовника у сфері оборони на здійснення закупівель та укладення державних контрактів (договорів) (далі — державні замовники), із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану.

Коментар. Із зазначеного вбачаємо, що в період воєнного стану оборонні закупівлі проводяться в обов'язковому порядку з урахуванням Постанови № 1275, а її вимоги розповсюджуються як на державних замовників, так і на служби державного замовника, а

також військові частини, організації (установи, заклади), що уповноважуються рішенням державного замовника у сфері оборони на здійснення таких закупівель.

За потреби користуйтеся:

[Наказом про призначення відповідальної/уповноваженої особи і розподіл обов'язків \(Оборонні\);](#)

[Наказом про призначення відповідальної/уповноваженої особи за оборонні закупівлі товарів, робіт і послуг.](#)

Щодо здійснення закупівель замовниками, які не визначені державними замовниками у сфері оборони

Суб'єкти, які не визначені Урядом державним замовником у сфері оборони або не уповноважені таким замовником на здійснення закупівель як служба державного замовника, здійснюють закупівлі відповідно до вимог Закону про публічні закупівлі з дотриманням постанови Кабінету Міністрів України [від 12.10.2022 № 1178](#) «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування».

Коментар. Аналогічної думки ми дійшли у статті [«Чи можна військовій частині керуватися Постановою № 1275 та Постановою № 1178?»](#).

Щодо укладання державних контрактів (договорів) та зміни істотних умов

Пунктом 2 Особливостей № 1275 встановлено, що в цих особливостях терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі про оборонні закупівлі, Законі про публічні закупівлі та інших нормативно-правових актах, розроблених на їх виконання.

Абзацом другим пункту 8 Особливостей № 1275 встановлено, що державні контракти (договори), крім тих, що укладаються із застосуванням рамкової угоди для потреб оборони (далі — рамкова угода), передбаченої цими особливостями, укладаються державними замовниками з урахуванням положень постанови Кабінету Міністрів України [від 20.03.2022 № 335](#) «Деякі питання здійснення оплати товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану» (далі — Постанова № 335).

Підпунктом 1 пункту 1 Постанови № 335 передбачено виключні випадки зміни істотних

умов державного контракту (договору) після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, **а також обмеження щодо можливого збільшення ціни державного контракту (договору).**

Водночас пунктом 38 Особливостей № 1275 визначено, що державний контракт (договір) за результатами відбору постачальників за рамковою угодою (далі — відбір) укладається відповідно до норм Цивільного та Господарського кодексів України (далі — ЦК та ГК відповідно) з урахуванням цих особливостей.

Цей пункт у тому числі передбачає підстави для внесення змін в істотні умови державного контракту (договору), укладеного за результатами проведеного відбору. Також зауважуємо, що, відповідно до пункту 41 Особливостей № 1275, строк дії державного контракту (договору) не обмежується строком дії рамкової угоди, за результатом відбору якої його було укладено, та строком дії правового режиму воєнного стану.

Таким чином, Особливості № 1275 передбачають два способи укладання державних контрактів (договорів), а саме із застосуванням відбору за рамковою угодою згідно з пунктом 20 Особливостей № 1275 для придбання товарів, визначених додатком 1 до Постанови № 1275, та шляхом укладання державного контракту (договору) відповідно до Постанови № 335.

Читайте також [«Мінекономіки про калькуляцію витрат при здійсненні оборонних закупівель»](#), а приклади калькуляцій дивіться у розділі [«Калькуляція витрат»](#).

Щодо закупівель речового майна, що не відповідає найменуванню товару в переліку товарів, які закупаються шляхом укладення рамкових угод для потреб оборони згідно з Додатком 1 до Особливостей № 1275

Здійснюючи оборонні закупівлі на основі таких принципів, як, зокрема, конкурентність, відкритість та прозорість, необхідно керуватись Постановою № 1275 та проводити рамкові угоди у разі, якщо товар, що є предметом закупівлі, наведений у додатку 1 до Особливостей № 1275.

Користуйтеся [алгоритмом здійснення оборонних закупівель без використання ЕСЗ за рамковими угодами після травневих змін](#).

Щодо необхідності підписання рамкової угоди усіма сторонами у вигляді письмового документа

Державний замовник може бути стороною однієї або кількох рамкових угод. Пунктом 13 Особливостей № 1275 визначено, що **рамкова угода є договором приєднання (публічною офертою)**, що укладається відповідно до ЦК та ГК України з урахуванням

Особливостей № 1275.

Згідно з пунктом 19 Особливостей № 1275 рамкова угода вважається укладеною, якщо хоча б одному постачальнику, що подав свою пропозицію відповідно до вимог, визначених в оголошенні, державним замовником повідомлено про відповідність його пропозиції вимогам, визначеним в оголошенні.

Частиною першою статті 634 ЦК України передбачено, що договором приєднання є договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору.

Відповідно до статті 205 ЦК України **правочин може вчинятися усно** або в письмовій (електронній) формі. Сторони мають право обирати форму правочину, якщо інше не встановлено законом. Правочин, для якого законом не встановлена обов'язкова письмова форма, вважається вчиненим, якщо поведінка сторін засвідчує їхню волю до настання відповідних правових наслідків. Частиною другою статті 638 ЦК України встановлено, що договір укладається шляхом пропозиції однієї сторони укласти договір (оферти) і прийняття пропозиції (акцепту) другою стороною.

Державний замовник проводить відбір серед постачальників, що на момент відбору приєдналися до рамкової угоди, та укладає державний контракт (договір) (державні контракти (договори)) за результатами відбору з постачальником (постачальниками), що є переможцем (переможцями) такого відбору.

Відтак, відповідно до частини третьої статті 183 ГК України, укладення сторонами договору за державним замовленням (державного контракту) здійснюється в порядку, передбаченому статтею 181 цього Кодексу, з урахуванням особливостей, передбачених законодавством. Державний контракт (договір) укладається шляхом підписання сторонами єдиного документа.

Отже, на підставі вищевикладеного зазначаємо, що рамкова угода відповідно до Особливостей № 1275 не передбачає укладання єдиного документа у письмовій формі. При цьому за результатами відбору серед постачальників укладається державний контракт (договір) згідно з вимогами Особливостей № 1275 та положеннями ЦК і ГК України.

Коментар. Із зазначеного вбачається, що рамкову угоду немає потреби підписувати сторонам, оскільки рамкова угода є договором приєднання (публічною офертою), що може вчинятися усно. У контексті закупівель це відбувається згідно з пунктом 19 Особливостей № 1275, коли рамкова угода вважається укладеною, коли державним замовником повідомлено хоча б одного постачальника про відповідність його пропозиції вимогам, визначеним в оголошенні.

Зафіксуємо зразки документів, які можуть стати для вас у пригоді:

[Протокол про затвердження оголошення про укладення рамкової угоди для потреб оборони;](#)

[Протокол про розгляд пропозиції постачальника та намір укласти рамкову угоду;](#)

[Рамкова угода за постановою № 1275;](#)

[Державний контракт \(договір\) за результатом відбору відповідно до Постанови № 1275 з урахуванням Постанови № 335.](#)

Щодо реалізації в електронній системі закупівель можливості здійснення закупівель за рамковими угодами згідно з Особливостями № 1275

ДП «ПРОЗОРРО» здійснило технічну реалізацію **першого етапу** рамкової угоди для потреб оборони в електронній системі закупівель.

Відповідно до пункту 20 Особливостей № 1275 на першому етапі державний замовник шляхом розміщення в електронній системі закупівель оголошення запрошує постачальників до подання ними пропозицій, що містять інформацію та документи щодо їх відповідності вимогам, визначеним в оголошенні.

Таким чином, державний замовник може самостійно здійснювати відбір постачальників у рамкову угоду через особистий кабінет на майданчику.

Щодо підстав незастосування рамкових угод

Абзацами другим-четвертим пункту 9 Особливостей № 1275 визначено випадки, коли придбання державними замовниками товарів, визначених у додатку 1 до цих особливостей, вартість яких дорівнює або перевищує 200 тис. гривень, може здійснюватися без застосування рамкових угод.

Укладення державного контракту (договору) (державних контрактів (договорів)) методом прямого визначення постачальника, згідно з підставами, вказаними в абзацах другому-четвертому пункту 9 Особливостей № 1275, **може підтверджуватись як внутрішніми документами (наприклад, наказом, розпорядженням, доповідною/службовою запискою, протоколом тощо), так і зовнішніми документами (наприклад, листами військового командування або компетентних органів влади, установ тощо). Перелік таких документів не є вичерпним.**

При цьому рішення щодо здійснення закупівель із зазначених підстав, з їх відповідним

документальним підтвердженням (за необхідності), приймається державним замовником самостійно.

Відповідно, коли закупівля здійснюється без застосування рамкової угоди, укладання державного контракту (договору) **повинно враховувати** положення Постанови № 335.

Щодо спрощених закупівель

Державні замовники можуть використовувати порядок проведення спрощених закупівель для придбання товарів, робіт і послуг, необхідних для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, без включення інформації про таку закупівлю до річного плану закупівель згідно з пунктом 10 Особливостей № 1275 та без передбачених вартісних меж для застосування такої процедури. При цьому державний замовник на власний розсуд визначає доцільність застосування даної процедури з урахуванням оцінки можливих ризиків розповсюдження інформації з обмеженим доступом під час їх проведення.

Водночас обмеження щодо укладання чи зміни договорів про закупівлю, визначених Законом України «Про публічні закупівлі», не застосовуються до договорів, які укладені із застосуванням порядку проведення спрощених закупівель.

Далі йтиметься про лист Міністерства економіки [від 21.06.2023 № 33-11/283](#) «Щодо внесених змін до Закону України “Про оборонні закупівлі” та прийнятих нормативно-правових актів для забезпечення реалізації Закону».

Щодо публікації оголошення про закупівлю

Закон про оборонні закупівлі не містить вартісних меж, при яких необхідно надсилати оголошення адміністратору електронної системи, що визначає зобов'язання державному замовнику готувати оголошення про закупівлю, у якому зазначається інформація згідно з додатком 2, та надсилати його для оприлюднення відповідно до пункту 1 частини третьої статті 30 Закону про оборонні закупівлі для всіх закупівель.

Наразі державне підприємство «ПРОЗОРРО» (далі — ДП «Прозорро»), як адміністратор електронної системи закупівель, автоматизувало процес публікації оголошень про закупівлю — **розробило форму, яку державні замовники можуть заповнювати самостійно, після чого інформація оприлюднюється в окремому розділі «Оголошення відповідно до статті 30 Закону України “Про оборонні закупівлі”» на вебпорталі.**

Для того щоб отримати посилання на форму, за якою подаються оголошення про закупівлю, державним замовникам потрібно звернутись з офіційної адреси електронної пошти підприємства до ДП «Прозорро» на електронну пошту feedback@prozorro.ua.

Коментар. В [інтерв'ю із заступницею генерального директора ДП «Прозорро» про оборонні закупівлі після других змін до Постанови № 1275](#) ми зауважили, що відсутні будь-

які технічні обмеження щодо очікуваної вартості оголошень, які надсилаються для оприлюднення. ДП «Прозорро» готове публікувати оголошення навіть на 1 гривню.

Щодо звітування за здійсненими закупівлями згідно зі змінами, внесеними до Закону про оборонні закупівлі

Законом про оборонні закупівлі не встановлено вимоги про зазначення у звіті закупленого обсягу товарів, робіт та послуг, загальної ціни договору про закупівлю/державного контракту (договору), а також завантаження такого договору з додатками до звіту про оборонну закупівлю. Натомість, відповідно до підпункту 1 пункту 3 Постанови № 1275 та пункту 10 Особливостей № 1275, файли з відповідними договорами про закупівлю/державними контрактами (договорами), всіма додатками та змінами до них мають бути прикріплені до відповідних звітів протягом 90 днів з дня припинення або скасування правового режиму воєнного стану.

Окремо слід зауважити, що для випадків, коли за результатами укладення рамкової угоди державні замовники проводили поза електронною системою закупівель відбори серед постачальників, що на момент відбору приєдналися до рамкової угоди та уклали державний контракт (договір) (державні контракти (договори) відповідно до пункту 37 Особливостей № 1275, державний замовник також зобов'язаний оприлюднювати звіти за такими закупівлями на виконання вимог частин 4 та 5 статті 30 Закону оборонні закупівлі.

Для звітування за оборонними закупівлями державний замовник обирає в електронній системі закупівель категорію «Замовник, що здійснює закупівлі для потреб оборони», обирає вид закупівлі «Закупівля без використання електронної системи» та отримує можливість поставити позначку «Оборонна закупівля».

Користуйтеся також [оновленим алгоритмом здійснення оборонних закупівель](#).

Читайте більше на порталі Радник:

[«На які закупівлі під час дії воєнного стану не поширюються вимоги частини 3 статті 30 Закону про оборонні закупівлі?»](#);

[«Зміни до оборонних закупівель у частині укладання договорів по харчуванню»](#);

[«Три найпоширеніші питання про відповідальність в оборонних закупівлях»](#).